

FŐVÁROSI ÉS VIDÉKI SPORTLÉTESÍTMÉNY-FEJLESZTÉSEK ÖSSZEHASONLÍTÁSA*

Soltész Péter Ádám¹

Minden út a fővárosba vezet? - tehetnénk fel a kérdést sok mindennel kapcsolatban, azonban jelen blogbejegyzésemben ezt a kérdést most a sportlétesítmény-fejlesztésekkel kapcsolatban teszem fel. A kérdés mögött ugyanis az a közvélekedés áll, hogy a sportlétesítmény-fejlesztési pénzek többsége a fővárosba áramlik. A közvélekedés alapja az, hogy az elmúlt években Budapesten látványos sportinfrastruktúra fejlesztés zajlott le, részben az – ugyan visszavont, de a sportlétesítmények fejlődésére mégis hatást gyakorló – budapesti olimpiai pályázat, illetve az egyes világversenyek megrendezése által megkövetelt sportlétesítmény-felszereltségi követelmények miatt.

A kérdés megválaszolása érdekében a fővárosi és a vidéki sportinfrastruktúra-fejlesztések egymáshoz viszonyított arányát hasonlítom össze. Az összehasonlítást kvantitatív kutatási módszerrel, három vizsgálandó területen végzem el.

Az első vizsgálandó területem a központi költségvetés. Ennél a területnél két dolgot is vizsgállok. Először azt, hogy a központi költségvetés közvetlenül² sportvagyon fejlesztését célzó kiadási előirányzatainak támogatási összegei milyen arányban oszlottak meg a fővárosi és a vidéki sportlétesítmény-fejlesztések között.

Másodszor pedig a kiadási előirányzatok számát nézem meg, vagyis, hogy mennyi kiadási előirányzat célozta a fővárosi, és mennyi a vidéki sportinfrastruktúra fejlesztését. Azt a kiadási előirányzatot, amely ugyan több költségvetési év központi költségvetéséről szóló törvényében is szerepel, azonban mindegyik évben ugyanazt a sportlétesítmény-fejlesztést célozza, csak egyszer számolom hozzá valamelyik kategóriához (pl.: Debreceni Nagyerdei Labdarúgó Stadion rekonstrukciójának támogatása kiadási előirányzat, mely szerepel a 2012. évi, a 2013. évi és a 2014. évi központi költségvetésről szóló törvényben is, azonban a csoportosításom szerint csak 1 vidéki sportlétesítmény fejlesztését célzó kiadási előirányzatnak minősül).

A sportvagyon fejlesztését célzó kiadási előirányzatokat pedig aszerint csoportosítom, hogy mely településen lévő sportlétesítmény fejlesztését

* DOI 10.21867/KJK/2019.4.5.

¹ Soltész Péter Ádám, joghallgató, Debreceni Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar

² Itt azért szorítok csak azon kiadási előirányzatokra, amelyek közvetlenül a sportvagyon fejlesztését célozzák, mert a központi költségvetésből nem lehet megállapítani egyértelműen, hogy azon kiadási előirányzatok, amelyek közvetetten érinthetik a sportvagyon fejlesztését, valóban érintik-e azt, illetve, ha igen, milyen mértékben.

célozzák meg. 3 kategóriát különíték el ez alapján. Az első két kategória a fővárosi és vidéki lesz, mely szerint fővárosinak minősül a sportlétesítmény-fejlesztés, ha a sportlétesítmény helye Budapest közigazgatási határain belül van, ami pedig ezen kívül helyezkedik el, az vidékinek számít. A harmadik kategória pedig a „nem állapítható meg” elnevezést viseli, mely azt jelenti, hogy a kiadási előirányzat ugyan közvetlenül sportvagyon fejlesztését célozza, azonban a kiadási előirányzat elnevezéséből, illetve a költségvetési törvényből nem állapítható meg, hogy mely településen vagy településeken fog megvalósulni az adott beruházás (pl.: Egyes atlétikai és egyéb sportfejlesztések kiadási előirányzat), így az előbbi két kategória egyikéhez sem lehet hozzászámítani azt. Vizsgálódásom időintervalluma Magyarország 2012. évi központi költségvetésétől a 2020. évi központi költségvetéséig terjed.

Második vizsgálódási területem az OPP³, melyet azért választottam vizsgálódási területnek, mert a program a labdarúgás keretében valósul meg, így megfelelő következtetést lehet levonni arról, hogy hogyan alakulnak sportlétesítmény-fejlesztések fővárosi és vidéki összehasonlításban a legjelentősebb⁴ és a legnagyobb mértékben támogatott sportágzatban. Itt a Magyar Labdarúgó Szövetség hivatalos honlapján elérhető OPP „elkészült pályák” című dokumentumok adatait összesítem és a megépült pályákat Magyarország régiói szerint csoportosítom. Vizsgálódásom időintervalluma 2012-től 2019-ig tart.

Az utolsó vizsgálódási területem pedig a Tanuszoda-fejlesztési és a Tornaterem-építési program lesz. Itt egy térkép segítségével bemutatom és összesítem, hogy e programnak a keretében az ország mely pontjain épültek fel vagy újultak meg tornatermek és tanuszodák.

1. Központi költségvetés

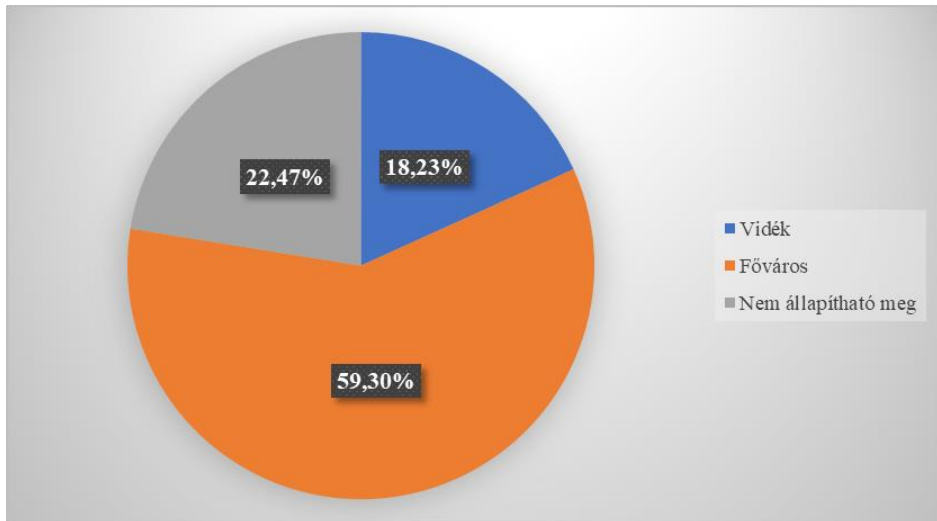
Először tehát azt nézem meg, hogy a 2012 és 2020 között a központi költségvetések sportlétesítmények fejlesztésére fordított kiadásai hogyan oszlottak meg a fővárosi és a vidéki sportlétesítmények között.

³ Az OPP az MLSZ által indított program, amelynek egyik célja a labdarúgás tömegbázisának szélesítése. Az MLSZ a program keretében évente 100 pályához igényel Tao támogatást, mely támogatás összegére pályázhatnak az önkormányzatok és a sportszervezetek. Az MLSZ által nyújtott Tao.-támogatás mértéke a pályák beruházási költségének 70%-ig terjedhet. „A pályázatok elbírálása a Megyei Igazgatóságokon történik előre meghatározott bírálati szempontok alapján, majd ezt követően a MLSZ Elnöksége hozza meg a végleges döntést a pályáépítések helyszíneiről a Megyei Társadalmi Elnökségek javaslatát figyelembe véve.” <https://palyaepites.mlsz.hu/palyaepites-programrol> (letöltés dátuma: 2019.november.27.)

⁴ Legjelentősebb az igazolt sportolók számát és a nézőszámot tekintve.

1. ábra

Sportlétesítmény fejlesztések 2012-2020

Forrás: a szerző saját szerkesztése⁵

Az 1. ábrán látszik, hogy a fejlesztési források több, mint 59%-a Budapestre érkezett meg és ennek körülbelül csak a harmada jutott el a vidéki településekhez. Ez köszönhető annak, hogy bár a központi költségvetésnek több kiadási előirányzata célozta a vidéki sportlétesítmény fejlesztését,⁶ mint a fővárosit, azonban a fővárosi beruházások lényegesen drágábbak voltak a vidéki társaikhoz képest. Ilyen beruházás volt például a Nemzeti Olimpiai Központ (256, 5 milliárd Ft), mely „Puskás Ferenc Stadion rekonstrukciójának és a körülötte létesítendő, számos sportlétesítményt tartalmazó sportpark építésének koncepcióját öleli fel”⁷, vagy a FINA megrendezésével kapcsolatos fejlesztési költségek (43,9 milliárd Ft). Ahogy mondtam, ugyan a fővárosi beruházások lényegesen drágábbak a vidéki társaikhoz képest, viszont a központi költségvetésnek mégis több kiadási előirányzata célozta a vidéki sportvagyon fejlesztését, mint a fővárosiét. E tekintetben azt lehet megállapítani, hogy központi költségvetés 27 db kiadási előirányzata a fővárosi, 51 db pedig a

⁵ 2011. évi CLXXXVIII. törvény Magyarország 2012. évi központi költségvetéséről, 2012. évi CCIV. törvény Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről, 2013. évi CCXXX. törvény Magyarország 2014. évi központi költségvetéséről, 2014. évi C. törvény Magyarország 2015. évi központi költségvetéséről, 2015. évi C. törvény Magyarország 2016. évi központi költségvetéséről, 2016. évi XC. törvény Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről, 2017. évi C. törvény Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről, 2018. évi L. törvény Magyarország 2019. évi központi költségvetéséről, 2019. évi LXXI. törvény Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről

⁶ Bordás Péter (2019): *Miből vagy mire? Vízválasztó az önkormányzati finanszírozásban*. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 148-149.

⁷ <https://www.bmsk.hu/projektek/nok/> (letöltés dátuma:2019.november.18.)

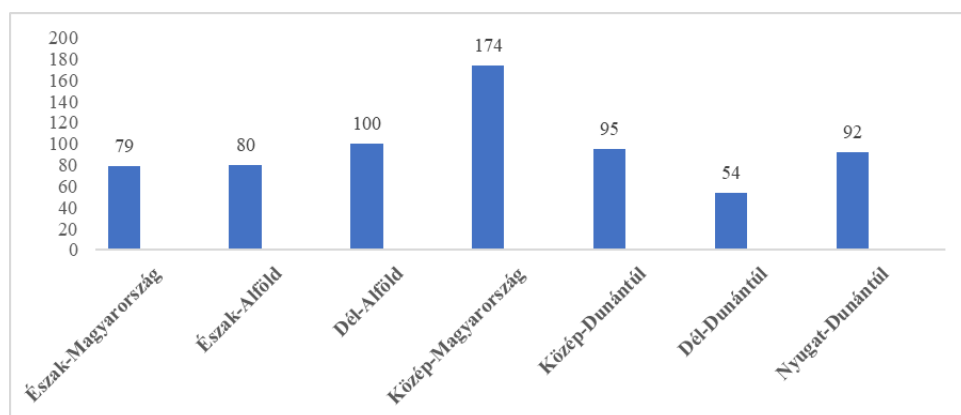
vidéki sportinfrastruktúra fejlesztésére fordítódott, emellett 18 db – közvetlenül sportvagyon fejlesztését célzó – kiadási előirányzat volt olyan, amelyről nem lehetett megállapítani azt, hogy az adott kiadási előirányzat fővárosi vagy vidéki sportlétesítmény fejlesztését célozta-e.

2. Országos Pályafelújítási Program (OPP)

A második vizsgálódási területem az OPP, ahol azt fogom megnézni, hogy az OPP keretében megépült labdarúgópályák Magyarország régiói szerint hogyan oszlanak meg. Ezt a következő ábra szemlélteti.

2. ábra

OPP keretében megépült pályák száma, 2012-2019 között

Forrás: a szerző saját szerkesztése⁸

A 2. ábrából megállapítható, hogy a labdarúgópályák nagyjából hasonló arányban épültek vagy újultak meg a magyarországi régiók között. Egyedül

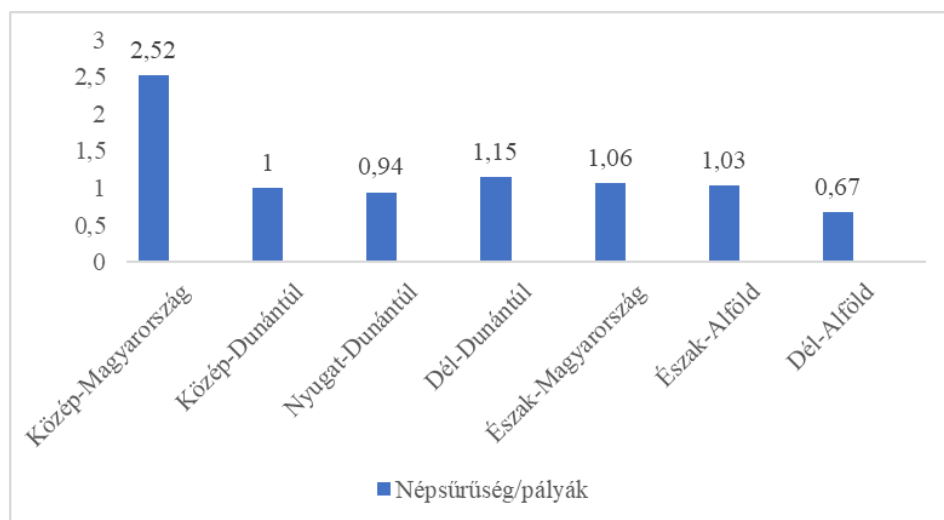
⁸ https://palyaepites.mlsz.hu/adat/dokumentum/1087/dokumentumok/honlap-statuszjelentes_2012.12.20.pdf (letöltés dátuma: 2019.november.18.)
<https://palyaepites.mlsz.hu/adat/dokumentum/1105/dokumentumok/honlap-statuszjelentes-2013.12.20.pdf> (letöltés dátuma: 2019.november.18.)
<https://palyaepites.mlsz.hu/adat/dokumentum/1108/dokumentumok/honlap-statuszjelentes-2014-vegleges.pdf> (letöltés dátuma: 2019.november.18.)
<https://palyaepites.mlsz.hu/adat/dokumentum/1119/dokumentumok/honlap-statusz.pdf> (letöltés dátuma: 2019.november.18.)
<https://palyaepites.mlsz.hu/adat/dokumentum/1111/dokumentumok/honlap-statuszjelentes-20170109.pdf> (letöltés dátuma: 2019.november.18.)
<https://palyaepites.mlsz.hu/adat/dokumentum/1116/dokumentumok/honlap-statuszjelentes-20171229.pdf> (letöltés dátuma: 2019.november.18.)
<https://palyaepites.mlsz.hu/adat/dokumentum/2208/dokumentumok/honlap-statuszjelentes-2019.03.12.pdf> (letöltés dátuma: 2019.november.18.)
<https://palyaepites.mlsz.hu/adat/dokumentum/4349/dokumentumok/honlap-statuszjelentes-2019.09.18.pdf> (letöltés dátuma: 2019.november.18.)

Közép-Magyarország emelkedik ki jelentősen a többi régióhoz képest, melynek oka az, hogy a lakosság szám és a gazdasági fejlettség jóval nagyobb itt, mint a többi régióban. Vidéki és fővárosi összehasonlításban pedig azt lehet megállapítani, hogy az OPP keretében megépült vagy felújított pályák 86,26%-a vidéken valósult meg.

Érdekes viszont megnézni azt is, hogy az egyes régiókban hány emberre jutott egy-egy megépült pálya. Ezzel kapcsolatban a régiók lakosság számát viszonyítom a megépült pályák számához.

3. ábra

A népsűrűség aránya a megépült pályák számához viszonyítva

*Forrás: a szerző saját szerkesztése*⁹

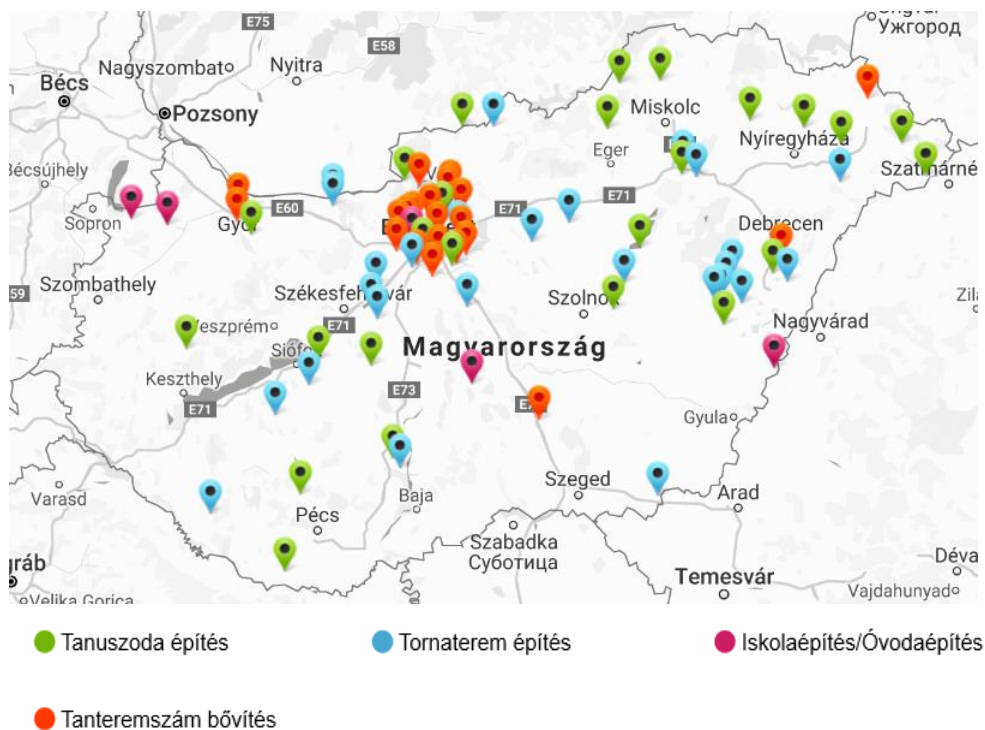
Azt lehet itt megállapítani, hogy a Nyugat- Dunántúl régióban volt szükség a legkevesebb emberre egy pálya megépítéséhez, vagyis megfordítva átlagosan ebben a régióban jutott a legtöbb felújított vagy megépített pálya egy emberre vetítve. Ezzel ellentétben pedig Észak-Alföld volt az a régió, ahol egy emberre a legkevesebb felújított vagy megépített pálya jutott a többi régióhoz képest.

⁹ https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_wdsd005c.html
2019.november.18.)

(letöltés dátuma:

4. ábra

Tanuszoda-fejlesztési és Tornaterem-építési program

Forrás: <http://mnsk.shared.webpartners.eu/letesitmenykereso>

A 4. ábrán látható, hogy ugyan Budapesten és a hozzá tartozó agglomerációban valósult meg a tantermek építésének 70%-a, azonban mind a 25 tornaterem-építési beruházás vidéken valósult meg, illetve a 25 tanuszoda-építésből is csak egyet valósítottak meg Budapesten.

A blogbejegyzésem elején feltett kérdésre, vagyis, hogy „*minden út a fővárosba vezet-e?*” több választ lehet adni. Egyrészt, ha azt nézzük meg, hogy a központi költségvetés mennyi forrást biztosít a fővárosi, és mennyit a vidéki sportvagyron fejlesztésére, akkor azt lehet megállapítani, hogy a központi költségvetés lényegesen nagyobb forrást biztosít a budapesti sportlétesítmények fejlesztésére, mint a vidéki társaiakéra, így ebben a tekintetben igenlő lenne a válasz.

Ugyanakkor ha azt vizsgáljuk, hogy a központi költségvetés hány kiadási előirányzata célozta a fővárosi, és hány a vidéki sportinfrastruktúra fejlesztését, illetve az OPP keretében hány pálya épült vagy újult meg a fővárosban és

vidéken, továbbá a Tanuszoda-fejlesztési és a Tornaterem-építési program keretében hány tanuszoda és tornaterem épült vagy újult meg a fenti két kategóriában, akkor azt lehet megállapítani, hogy több sportlétesítmény, pálya, tanuszoda és tornaterem épült vagy újult meg vidéken, mint a fővárosban, vagyis e tekintetben nem minden út vezetne a fővárosba.

Végül, ha abból vonunk le következtetést, hogy a lakosságszámhoz viszonyítottan hogyan alakultak a sportinfrastruktúra-fejlesztések a fővárosban és vidéken, akkor azt lehet megállapítani, hogy közel egyenlő arányban valósultak meg ilyen fejlesztések, vagyis itt sem vezetne minden út a fővárosba. Összegezve, tehát nem valósult meg több sportlétesítmény fejlesztés Budapesten, mint vidéken, viszont a fővárosi beruházások jóval többre kerülnek, mint a vidéki fejlesztések, így a központi költségvetés is lényegesen nagyobb forrást biztosít az előbbi kategóriába tartozó sportvagyon fejlesztésére, mint a vidékiekére.

Források jegyzéke:

- Bordás Péter (2019): *Miből vagy mire? Vízválasztó az önkormányzati finanszírozásban*. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 148-149.
- 2011. évi CLXXXVIII. törvény Magyarország 2012. évi központi költségvetéséről
- 2012. évi CCIV. törvény Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről
- 2013. évi CCXXX. törvény Magyarország 2014. évi központi költségvetéséről
- 2014. évi C. törvény Magyarország 2015. évi központi költségvetéséről
- 2015. évi C. törvény Magyarország 2016. évi központi költségvetéséről
- 2016. évi XC. törvény Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről
- 2017. évi C. törvény Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről
- 2018. évi L. törvény Magyarország 2019. évi központi költségvetéséről
- 2019. évi LXXI. törvény Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről

- <https://www.bmsk.hu/projektek/nok/> (letöltés dátuma: 2019.november.18.)
- https://palyaepites.mlsz.hu/adat/dokumentum/1087/dokumentumok/honlap-statuszjelentes_2012.12.20.pdf (letöltés dátuma: 2019.november.18.)
- <https://palyaepites.mlsz.hu/adat/dokumentum/1105/dokumentumok/honlap-statuszjelentes-2013.12.20.pdf> (letöltés dátuma: 2019.november.18.)
- <https://palyaepites.mlsz.hu/adat/dokumentum/1108/dokumentumok/honlap-statuszjelentes-2014-vegleges.pdf> (letöltés dátuma: 2019.november.18.)
- <https://palyaepites.mlsz.hu/adat/dokumentum/1119/dokumentumok/honlap-statusz.pdf> (letöltés dátuma: 2019.november.18.)
- <https://palyaepites.mlsz.hu/adat/dokumentum/1111/dokumentumok/honlap-statuszjelentes-20170109.pdf> (letöltés dátuma: 2019.november.18.)
- <https://palyaepites.mlsz.hu/adat/dokumentum/1116/dokumentumok/honlap-statuszjelentes-20171229.pdf> (letöltés dátuma: 2019.november.18.)
- <https://palyaepites.mlsz.hu/adat/dokumentum/2208/dokumentumok/honlap-statuszjelentes-2019.03.12.pdf> (letöltés dátuma: 2019.november.18.)
- <https://palyaepites.mlsz.hu/adat/dokumentum/4349/dokumentumok/honlap-statuszjelentes-2019.09.18.pdf> (letöltés dátuma: 2019.november.18.)
- https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_wdsd005c.html (letöltés dátuma: 2019.november.18.)
- <https://palyaepites.mlsz.hu/palyaepites-programrol> (letöltés dátuma: 2019.november.27.)